

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Razvod može biti sporazuman (o čemu se odlučuje u sudskom, upravnom ili javnobilježničkom postupku). Ako nije postignut sporazum, o razvodu može odlučiti sud.

2 Koji su razlozi razvoda?

U skladu s člankom 373. Građanskog zakona razvod se može dobiti u sljedećim slučajevima: sporazumom bračnih drugova,

u slučaju ozbiljno i trajno narušenih bračnih odnosa zbog čega nastavak braka više nije moguć, na zahtjev jednog od bračnih drugova nakon *de facto* rastave u trajanju od najmanje dvije godine, na zahtjev bračnog druga zbog čijeg zdravlja nastavak braka nije moguć.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Bračni status prestaje i bračni dugovi mogu ponovno stupiti u brak.

Nakon prestanka braka razvodom bračni drugovi mogu se dogovoriti da će nastaviti upotrebljavati prezimena koja su imali u braku. Ako ne postignu dogovor, sud u opravdanim slučajevima može dopustiti bračnim drugovima da zadrže prezime koje su imali u braku. Ako nema dogovora ni sudske odluke, bračni drugovi vraćaju prezimena koja su imali prije braka.

3.2 podjelu imovine supružnika

Nakon razvoda režim bračne imovine između bračnih drugova prestaje postojati od datuma podnošenja tužbe za razvod. Međutim, bilo koji od bračnih drugova, ili oba zajednički u slučaju sporazumnog razvoda, može zatražiti od suda na kojem se vodi postupak razvoda da režim bračne imovine prestane na dan *de facto* rastave.

Ako režim zajedničke imovine prestane razvodom, bivši bračni drugovi i dalje su zajednički vlasnici zajedničke imovine do utvrđivanja njihovih pripadajućih dijelova.

U trenutku prestanka bračne zajednice svaki od bračnih drugova preuzima svoju imovinu i nakon toga imovina se dijeli i plaćaju se dugovi. U tu svrhu dio imovine koji pripada svakom bračnom drugu utvrđuje se prvo na osnovi njegova doprinosa stjecanju zajedničke imovine i ispunjenju zajedničkih obveza. Ako nije dokazano drugačije, pretpostavlja se da su bračni drugovi dali jednak doprinos.

Bez obzira na obvezu uzdržavanja između bivših bračnih drugova i na plaćanje odštete, bračni drug koji nije odgovoran i koji je pretrpio materijalni gubitak zbog prestanka braka može od bračnog druga koji je odgovoran tražiti odštetu. Obiteljski sud odlučuje o tom zahtjevu u okviru postupka za razvod braka.

Nakon razvoda prestaju uzajamna prava nasljeđivanja.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Nakon donošenja odluke o razvodu obiteljski sud odlučuje o odnosu između razvedenih roditelja i maloljetne djece. U pravilu, bračni drugovi dijele **zajedničku roditeljsku odgovornost** za djecu nakon razvoda. Obiteljski sud utvrđuje **mjesto prebivališta** maloljetnog djeteta u kući roditelja s kojim dijete obično živi, a roditelj odvojen od djeteta ima pravo na osobne kontakte s djetetom. Sud utvrđuje **doprinos** svakog roditelja troškovima povezanim s odgojem, obrazovanjem, školovanjem i strukovnom izobrazbom djeteta.

U slučaju promjene okolnosti sud može izmijeniti mjere koje se odnose na prava i obveze razvedenih roditelja u odnosu na njihovu maloljetnu djecu ako to zatraži neki od roditelja ili drugi član obitelji, dijete, tijelo nadležno za skrbništvo, javna ustanova za zaštitu djece ili državni odvjetnik.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Nakon prestanka braka prestaju obveze uzdržavanja između bračnih drugova. Razvedeni bračni drug ima pravo na uzdržavanje ako je u financijskim poteškoćama zbog nesposobnosti za rad koja je nastala prije ili tijekom braka ili u roku od godine dana od prestanka braka (ali samo ako je nesposobnost uzrokovana okolnošću povezanom s brakom).

Bračni drug koji podnosi zahtjev za uzdržavanje ne smije tražiti i odštetu. Ako je razvod isključiva odgovornost tuženika, bračni drug koji je tužitelj može dobiti odštetu. Odšteta se dodjeljuje samo ako je brak trajao najmanje 20 godina.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

U rumunjskom pravu ne postoji pojam „zakonske rastave” već samo *de facto* rastave i sudske podjele imovine. Ta se situacija mora dokazati pred sudom.

Ako je *de facto* rastava trajala najmanje dvije godine, to je razlog za sudski razvod braka.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

Brak se poništava zbog povrede jednog od zakonskih zahtjeva za bračni ugovor. Brak se može poništiti jedino sudskom odlukom. Poništaj ima učinak s obzirom na prošlost i na budućnost; smatra se da brak nije postojao.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Sljedeće povrede zakonskih odredaba koje se odnose na bračni ugovor čine apsolutnu osnovu za poništaj:

brak je sklopljen bez pristanka,

brak je sklopljen između osoba istog spola,

brak je sklopila osoba koja je već bila u braku,

brak su sklopile osobe koje su u srodstvu u ravnoj lozi ili u srodstvu u pobočnoj lozi do zaključno četvrtog stupnja,

brak je sklopila neuračunljiva osoba ili osoba s duševnim poremećajima,

brak je sklopljen bez pristanka budućih bračnih drugova ili taj pristanak nije izrečen u skladu sa zakonom propisanim postupkom,

brak je sklopio maloljetnik mlađi od 16 godina,

brak je sklopljen u svrhu koja ne uključuje stvaranje obitelji.

Relativne osnove za poništaj braka su:

u brak je stupio šesnaestogodišnji maloljetnik na temelju liječničkog mišljenja bez suglasnosti roditelja/roditelja koji ima zakonsko skrbništvo ili bez odobrenja osobe koja je nositelj roditeljske odgovornosti,
postoji nedostatak u suglasnosti: pogreška (u pogledu fizičkog identiteta drugog bračnog druga), prijevara ili nasilje,
u brak je stupila osoba koja privremeno nije bila prisebna,
brak je sklopljen između posvajatelja i maloljetnika čiji je on skrbnik.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

Do donošenja pravomoćne sudske odluke bračni drug koji je u dobroj vjeri sklopio ništav ili poništen brak zadržava svoj status bračnog druga u valjanom braku, a na imovinske odnose između bivših bračnih drugova po analogiji se primjenjuju odredbe o razvodu.

Ništav brak nema utjecaja na djecu koja zadržavaju status djece rođene u braku. Na prava i obveze roditelja i djece u uzajamnim odnosima po analogiji se primjenjuju odredbe o razvodu.

Sudska odluka o ništavosti ili poništenju braka izvršiva je protiv trećih osoba; po analogiji se primjenjuju odredbe o formalnostima režima bračne imovine, javnom karakteru bračnog ugovora i neizvršivosti bračnog ugovora.

Odluka da je brak ništav ne može se izvršavati protiv treće osobe u odnosu na akt sklopljen prije braka s jednim od bračnih drugova, osim ako su provedeni zakonom propisani postupci obznajivanja u pogledu postupka za proglašenje ništavosti ili postupka za poništaj, ili je treća osoba na neki drugi način bila svjesna osnova za ništavost braka prije sklapanja akta.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Mirenje nije obvezno prije pokretanja sudskog postupka. Tijekom postupka sudska tijela moraju obavijestiti stranke o mogućnosti sudjelovanja u mirenju i o njegovim prednostima.

Mirenjem se mogu riješiti nesporazumi između bračnih drugova u pogledu ostvarivanja roditeljskih prava, utvrđivanja prebivališta djece i doprinosa roditelja uzdržavanju djece. Izmiritelj će se pobrinuti da rezultat mirenja ne bude u suprotnosti s najboljim interesima djeteta i potaknut će roditelje da se prvenstveno usredotoče na potrebe djeteta te da preuzmu roditeljsku odgovornost kako bi osigurali da *de facto* rastava ili razvod ne utječu negativno na odgoj i razvoj djeteta.

Ugovor o mirenju u kojem je sadržana suglasnost stranaka o ostvarivanju roditeljskih prava, doprinosu roditelja uzdržavanju djece i utvrđivanju prebivališta djece mora se dostaviti sudu na odobrenje, a sud mora provjeriti je li ugovor u interesu djeteta.

Ako bračni drugovi pristanu na razvod i nemaju maloljetne djece rođene u braku ili izvan braka ili posvojene djece, matičar ili javni bilježnik u mjestu u kojem je brak sklopljen ili u kojem se nalazi posljednje prijavljeno zajedničko prebivalište bračnih drugova može proglasiti brak razvedenim na temelju sporazuma između bračnih drugova i izdati im potvrdu o razvodu.

Sporazumni razvod može proglasiti javni bilježnik čak i ako ima maloljetne djece koja su rođena u braku, izvan braka ili su posvojena, ako su se bračni drugovi dogovorili oko svih aspekata povezanih s prezimenima, ostvarivanjem roditeljske odgovornosti, utvrđivanjem prebivališta djece, načinom održavanja osobnih odnosa i utvrđivanjem doprinosa roditelja troškovima odgoja, obrazovanja, školovanja i strukovne izobrazbe djece.

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

Za tužbu za razvod braka nadležan je **okružni sud** (*judexactoria*).

Mjesnu nadležnost ima okružni sud u mjestu u kojem se nalazi posljednji zajednički dom bračnih drugova. Ako bračni drugovi nisu imali zajednički dom ili ni jedan bračni drug više ne živi u sudskom okrugu u kojem se nalazio njihov zajednički dom, tužba se podnosi nadležnom sudu u mjestu u kojem se nalazi tuženikov dom. Međutim, ako tuženik nema prebivalište u Rumunjskoj, a rumunjski sudovi imaju međunarodnu nadležnost, tužbu treba podnijeti nadležnom sudu u mjestu u kojem se nalazi tužitelj dom. Ako ni tužitelj ni tuženik nemaju prebivalište u Rumunjskoj, stranke se mogu dogovoriti da će tužbu za razvod podnijeti bilo kojem sudu u Rumunjskoj. Ako nema takvog dogovora, tužba za razvod podnosi se okružnom sudu za Sektor 5. u Bukureštu.

U tužbi za razvod moraju se navesti imena maloljetne djece. Tužbi se prilažu vjenčani list, preslike rodni listova maloljetne djece i, ako je primjenjivo, dogovor bračnih drugova postignut tijekom mirenja.

Ako se tužba za razvod temelji na dogovoru stranaka, potpisuju je obje stranke ili zajednički ovlašteni zastupnik s posebnom ovjerenom punomoći. Ako je ovlašteni zastupnik odvjetnik, on ovjerava potpise bračnih drugova u skladu sa zakonom.

Na prvostupanjski sud stranke moraju doći osobno, osim ako je jedna od stranaka u zatvoru, spriječena je zbog teške bolesti, podvrgnuta je sudskoj privremenoj mjeri, živi u inozemstvu ili je u nekoj drugoj situaciji zbog koje ne može osobno doći na sud; u takvoj situaciji osobu može zastupati odvjetnik, ovlašteni zastupnik ili, ako je primjenjivo, skrbnik ili registrirani zastupnik (*curator*). Ako je tužitelj neopravdano odsutan na dan rasprave na prvostupanjskom sudu i nazočan je samo tuženik, tužba se odbacuje kao neutemeljena.

Obiteljski sud donosi odluku o ostvarivanju roditeljske odgovornosti, doprinosu roditelja troškovima povezanima s odgojem i obrazovanjem, prebivalištu djeteta i pravu roditelja na osobne odnose s djetetom, čak i ako se u tužbi za razvod to od njega ne traži.

Tužbu za poništaj braka na apsolutnim osnovama može podnijeti bilo koja zainteresirana stranka. Tužba za poništaj braka osobnog je karaktera i nema nikakve učinke na nasljednike. Međutim, ako je tužbu podnio jedan od bračnih drugova, može ju nastaviti njegov ili njezin nasljednik.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Pravna pomoć može se dobiti pod uvjetima propisanim u Hitnoj odluci Vlade br. 51/2008 o pravnoj pomoći u građanskim stvarima, koja je odobrena s izmjenama Zakonom br. 193/2008, kako je naknadno izmijenjen.

Pravna pomoć može se pružati, zasebno ili kumulativno, u obliku pomoći odvjetnika, plaćanja naknade vještaka, prevoditelja ili tumača te plaćanja naknade izvršitelja; uz to se može odobriti oslobođenje od plaćanja sudskih troškova, popust na sudske troškove, plaćanje u obrocima ili odgoda plaćanja.

Da bi pravna pomoć obuhvaćala sve, osobe moraju imati prosječni mjesečni neto prihod po članu obitelji niži od 300 RON najmanje dva mjeseca prije podnošenja tužbe. Ako je prihod manji od 600 RON, dio pružene pravne pomoći iznosi 50 %. Pravna pomoć razmjerna potrebama tužitelja može se odobriti i u drugim situacijama kada postoji mogućnost da će zbog utvrđenih ili procijenjenih troškova postupka biti ograničen učinkovit pristup pravosuđu zbog, primjerice, razlike između troškova života u državi članici u kojoj tužitelj živi i troškova života u Rumunjskoj.

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Prema novom Zakonu o građanskom postupku rok za žalbu protiv rješenja iznosi 30 dana od datuma obavijesti o rješenju.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

Na priznavanje rješenja o razvodu primjenjuje se Uredba (EZ) br. 2201/2003. Tužba se podnosi nadležnom sudu u tuženikovu mjestu prebivališta ili boravišta u Rumunjskoj. Ako tuženikovo prebivalište nije poznato, zahtjev se podnosi nadležnom sudu u tužiteljevu mjestu prebivališta ili boravišta.

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Odluka o priznavanju može se osporiti podnošenjem tužbe mjesno nadležnom žalbenom sudu ili podnošenjem žalbe Visokom kasacijskom sudu i sudu pravde.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

Kako bi utvrdio koje je pravo primjenjivo na odnose međunarodnog privatnog prava, rumunjski sud primijenit će *Uredbu (EU) br. 1259/2010 od 20. prosinca 2010. o provedbi pojačane suradnje u području prava primjenljivog na razvod braka i zakonsku rastavu* ili odredbe članka 2597. i daljnje članke Građanskog zakona.

Bračni drugovi mogu izabrati pravo države u kojoj imaju uobičajeno zajedničko boravište ili su imali posljednje uobičajeno zajedničko boravište (ako barem jedan od njih ondje živi na dan sporazuma o odabiru primjenjivog prava), pravo države čiji je državljanin jedan od bračnih drugova, pravo države u kojoj su bračni drugovi živjeli najmanje tri godine ili rumunjsko pravo.

Ako bračni drugovi nisu izabrali primjenjivo pravo, primjenjivat će se pravo države u kojoj imaju uobičajeno zajedničko boravište ili, ako takvog mjesta nema, pravo države u kojoj su imali posljednje uobičajeno zajedničko boravište (ako barem jedan od bračnih drugova ondje još uvijek živi u trenutku podnošenja tužbe za razvod); ako ni jedan od bračnih drugova nema uobičajeno boravište, primjenjuje se pravo države čiji su oboje bili državljani na dan podnošenja tužbe za razvod; ili, ako bračni drugovi imaju različito državljanstvo, pravo države u kojoj su posljednjoj imali zajedničko državljanstvo (ako barem jedan od njih još uvijek ima državljanstvo te države na dan podnošenja tužbe za razvod). U svim ostalim situacijama primjenjuje se rumunjsko pravo.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 31/05/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.